

Pregled strokovnih člankov

Revue de droit pénal et de criminologie, Bruxelles, leto 2007, št. 5:

Smeets, S.: Nova oblika družbeno aktivne države kot temelj varnosti Belgije (V preteklih letih je Belgija veliko pozornost namenjala razvoju nove oblike delovanja policije z organizacijo policije »v bližini ljudi«, kar naj bi ustvarilo v ljudeh večji občutek varnosti pred kriminaliteto. Sedaj so uniformirani policisti nenehno vidni na vseh javnih krajih. S tem je država namesto prejšnje »pasivne« vloge, prevzela »aktivno« vlogo pri zagotavljanju varnosti. Policija deluje po »teoriji razbitega okna«, kar zagotavlja najvišjo možno stopnjo javnega reda in miru v državi.)

Revue de droit pénal et de criminologie, Bruxelles, leto 2007, št. 7-8:

Andries, K. in drugi: Igre na srečo (Belgija je 1999. leta z zakonom o igrah na srečo in varstvom igralnic in igralcev uredila obsežno področje različnih iger na srečo. Zakon varuje tako interese in koristi igralnic kot igralcev in še državni interes po plačilu davkov od dobička igralnic in dobitkov igralcev. Država mora izvajati strog nadzor nad igrami na srečo, saj se tu obrača veliko denarja. Sedaj so igre na srečo pravno dovoljene, prepovedano in kaznivo pa je izkoriščanje igralcev, saj zakon zahteva, da so igre na srečo »poštene«, čeprav je po strogi logiki vsaka igra na srečo izkoriščanje igralcev. Temeljna pravna pojma iger na srečo sta »dobitek« in »izguba«, vmes pa je še pojem zakonito dovoljenega »tveganja« tako ponudnika iger kot igralca.) – Devroe, E., Reynders, D.: Vloga javnega tožilca pri izvajanju kriminalitetne politike države (Belgija si že več let prizadeva za posodobitev tožilstva in njegovo delovanje na znanstvenih temeljih. Bistvo reforme je, da se od tožilca zahteva, da zna razločevati med zadevami, ki so družbeno bolj pomembne za izvajanje sprejete kriminalitetne politike in zadevami, ki ne zahtevajo družbenega angažiranja tožilca. Univerza v Gandu je razvila poseben instrument za merjenje učinka dela tožilcev, ki naj prispeva k boljšemu sodelovanju med tožilci in policijo.)

Revue de droit pénal et de criminologie, Bruxelles, leto 2007, št. 9-10:

De Beco, G.: Udeležba žrtev v kazenskem postopku pred mednarodnim kazenskim sodiščem (Zgodovina mednarodnega kazenskega sodišča se je začela v ustanovitvi mednarodnih vojaških sodišč v Nürnbergu in Tokyu 1945. leta, 50 let kasneje se je nadaljevala z ustanovitvijo mednarodnih kazenskih sodišč za Rwando in bivšo Jugoslavijo, končala pa se je z ustanovitvijo mednarodnega kazenskega sodišča

z Rimskim statutom 1998. oziroma 2002. leta, ko je sodišče začelo z delom. Sedaj ima svet samo eno mednarodno kazensko sodišče, ki je pristojno za najhujša kazniva dejanja zoper mir in človečnost. V preteklih kazenskih postopkih pred *ad hoc* ustanovljenimi mednarodnimi sodišči je bila vloga žrtve omejena samo na položaj dokaznega sredstva v postopku, Rimski statut pa omogoča, da nastopi tudi v vlogi žrtve in pove svoje mnenje o konkretni zadevi. Še vedno pa žrtev nima položaja civilne stranke. Žrtve lahko v postopku zaslišujeta tožilec in obramba. Po Rimskem statutu sodišče lahko žrtvi odmeri ustrezno odškodnino. Žrtev lahko nastopi pred mednarodnim kazenskim sodiščem samo s pravnim zastopnikom.) – Strimelle, V.: Starejše ženske v kanadskih zaporih (V Kanadi že nekaj let narašča v zaporih delež starejših obsojenk. Porast je naravna posledica porasta števila starejših oseb nad 50 let v splošni populaciji in podaljšanja zapornih kazni zaradi hujše kriminalitete. Porastu števila starejših obsojenk v zaporih se prilagaja tudi organizacija in vsebina izvrševanja zaporne kazni. V Kanadi štejejo za starejše obsojence osebe stare nad 50 let. Leta 1996 je bilo v kanadskih zaporih 5 % obsojenk, od leta 1990 do 2001 se je povečalo njihovo število za 76,2 %. Med obsojenkami je 10 % starejših od 50 let; te zahtevajo posebno obravnavo. Najstarejše so storilke kaznivega dejanja umora, ki prestajajo najdaljše kazni.)

Revue de droit pénal et de criminologie, Bruxelles, leto 2007, št. 11:

Sauvage, A.: Delo kot kazen v belgijskem kazenskem pravu (Kazenski zakon je 2002. leta poleg prejšnje sankcije dela v korist skupnosti, uvedel še samostojno kazen dela, ki je popolnoma enokopravna s kaznijo zapor in ni nadomestilo za zapor. Čeprav sta sankciji po vsebini, načinu izvrševanja in posledicah navidezno podobni, je med njima veliko pravnih razlik. Obe sankciji izvršujejo posebni svetovalci pri sodiščih, ki organizirajo in nadzorujejo delo obsojencev. Pri tem je treba upoštevati, da je delo v korist skupnosti nadomestilo za zaporno kazen, kazen dela pa je samostojna sankcija, ki je ni mogoče spremeniti oziroma nadomestiti z drugo sankcijo. Nova kazen dela povzroča svetovalcem številne težave; po njihovem mnenju so sodniki nerealni, saj pogosto »ne vedo, kaj delajo«, kazen dela pa izrečejo, »ko ne vedo, kaj storiti z obtožencem, saj so zapori prenaseljeni«. Kazen dela je ekonomska glede na drage zapore.) – Helpens, E.: Etični kodeks belgijske policije (Nov etični kodeks, ki je bil sprejet 2006. leta vsebuje tako praktične vidike policijskega delovanja kot filozofske temelje, na katerih temelji policijsko delo. Kodeks strogo ločuje med etiko in deontologijo policistov. Če se policijska etika ne razlikuje dosti od splošne družbene etike, pa deontologija usmerja policiste pri njihovem delu v smeri sprejete etike. Policijska etika in deontologija morata upoštevati sodno prakso

Evropskega sodišča za človekove pravice, Evropskega odbora za preprečevanje mučenja in mednarodnih aktov o zatiranju korupcije med javnimi uslužbenci.)

Revue pénitentiaire et de droit pénal, Paris, leto 2007, št. 3:

Arbousset, H.: Odgovornost države na področju izvrševanja kazenskih sankcij (Značilnost zakonodaje o izvrševanju kazenskih sankcij je, da ne določa nobenih sankcij za kršitve, ki jih storijo delavci zaporov pri obravnavanju obsojencev. Zakonodaja temelji na domnevi, da so ti delavci vedno »nedolžni« in da ne kršijo prava v odnosu do obsojencev. V Franciji je prinesla na to področje veliko spremembo sodb iz leta 2003 v primeru CHABBA, ko je bilo ugotovljeno, da je bil samomor obsojenca neposredna posledica hudih napak delavcev zapora. Zaporški delavci so vedeli za samomorilne težnje obsojenca in bi bili morali preprečiti predvideni samomor in smrt obsojenca. Zato je po 2003. leta tudi osrednja uprava za kazenske zavode strožja pri nadzorovanju in ocenjevanju dela in napak delavcev v zaporih.) – Deffoort, C.: Mladoletnik kot storilec kaznivih dejanj zoper spolnost (Danes namenjajo zelo malo pozornosti spolni kriminaliteti mladoletnikov. Običajno se mladoletnike upošteva le kot žrtve, manj pa kot storilce spolnih kaznivih dejanj. Tudi ni enotnega stališča, kakšne sankcije so najustreznejše za spolne prestopnike. Po izkušnjah, oddaja v vzgojni zavod samo še pospeši povratništvo mladoletnikov. Teoretiki in praktiki odsvetujejo izrekanje zaporne kazni mladoletnikom, strinjajo pa se, da mladoletniki potrebujejo posebno terapevtsko obravnavanje). – Lemasson, A.-T.: 60-letnica mednarodnih kazenskih sodišč (Minilo je 60 let odkar so bili na menardnem kazenskem sodišču v Nürnbergu obsojeni največji zločinci zoper mir, človečnost in mednarodno pravo. Leta 1998 je bil končno sprejet Rimski statut mednarodnega kazenskega sodišča. Če so tožilci in sodniki 1946. leta šele oblikovali nove pojme mednarodnih kaznivih dejanj zoper mir in človečnost, so se ti pojmi do sprejema Rimskega statuta že popolnoma izoblikovali tudi v praksi sojenja mednarodnih sodišč za zločine v Rwandi in bivši Jugoslaviji.) – Licci, G.: Preprečevanje organizirane kriminalitete v Italiji (Italija je sprejela številne ukrepe za preprečevanje in kaznovanje organizirane kriminalitete. Začetki boja z organizirano kriminaliteto segajo v 1930. leto, ko je zakon določil kazni za preprodajalce drog, teroriste in storilce politične kriminalitete proti državi. V pravni teoriji in praksi še ni enotnega stališča o pomenu zakonskih pojmov »združevanje zaradi izvrševanja kaznivih dejanj«, »načrtovanje«, »udeležba«, »izvrševanje«, »trajanje združbe«. Čeprav je zatiranje terorizma najbolj obdelana tema, so tudi tu še številne nejasnosti glede pojma »teroristična dejavnost«. V teoriji in praksi je

najslabše obdelano kaznivo dejanje pranja denarja in kazenske odgovornosti pravnih oseb za dejanja organizirane kriminalitete.)

Revue de science criminelle et de droit pénal comparé, Paris, leto 2007, št. 3:

Delmas-Marty, M.: Pomen in posledice »vojne s kriminaliteto« (»Vojna s kriminaliteto« je že staro politično geslo ideološke propagande za pridobivanje javnosti. Zlasti po 11. septembru 2001 ves svet ve, kam je usmerjena vojna s terorizmom. »Vojna s kriminaliteto« je hkrati »vojna proti človekovim pravicam« zaradi »pravice do zakonite obrambe«. To najbolj dokazuje odobravanje mučenja osumljenih teroristov. Zato je v številnih državah opaziti vse večjo militarizacijo kazenskega prava, ki temelji na kazenskopravni doktrini »sovražnika«, zoper katerega so dovoljena vsa sredstva za doseg cilja. Po stoletjih se v kazenski postopek ponovno uvajajo sestavine inkvizicijskega kazenskega postopka z legalizacijo mučenja. Ideologija »vojne s kriminaliteto« zahteva korenite spremembe v kazenskih postopkih demokratičnih držav v škodo človekovih pravic.) – Retornaz, V.: Vloga policije v predlogu švicarskega zakona o kazenskem postopku (Predlog zelo skromno opredeljuje vlogo policije v preiskovanju kaznivih dejanj. To je tem bolj nedopustno, ker zakon ukinja preiskovalnega sodnika, s tem pa se povečuje vloga policijske preiskave in nastaja večja potreba po tesnem sodelovanju z državnim tožilstvom. Po predlogu švicarskega zakona lahko policija sama začne formalno preiskavo ali pa jo od policije zahteva državni tožilec. Na tem področju je najbolj sporno vprašanje, kdaj dobijo dejanja policije značaj formalnega kazenskega postopka, saj ima policija številne lastne pristojnosti kot javna služba za varstvo javnega reda.) – Giudicelli, A.: Načelo zakonitosti v francoskem kazenskem pravu (V Franciji se je načelo zakonitosti uveljavilo ob koncu 18. stoletja in je še danes temeljno načelo kazenskega prava. Načelo zakonitosti zavezuje tako sestavljavce kot izvajalce zakonodaje. Do različne razlage lahko pride v primerih, ko je kršitev določena v enem predpisu, sankcija pa v drugem, ali ko se ena pravna norma sklicuje na drugo normo in se je treba odločiti, katera norma je temeljna. Francoska navodila sestavljavcem zakonov priporočajo, naj se izdajajo samo nujni zakoni, ki morajo biti »natančni in pravno solidni«. V resnici pa so zaradi inflacije zakonov in predpisov v praksi navodila nedosegljiv ideal. To kaže, da niso odgovornost za upoštevanje načela zakonitosti predvsem sestavljavci zakonov in drugih predpisov, manj pa sodniki, ki oblikujejo pravno prakso na določenem pravnem področju.)

Pripravil Franc Brinc

Kriminologisches Journal, Weinheim, leto 2007, št. 4:

Köllisch, T.: Menedžment tveganja in selektivno kaznovanje kot »kriminalitetna politika od spodaj« (Empirična raziskava ugotavlja, da v Nemčiji kriminaliteta od 50. let prejšnjega stoletja ni bistveno naraščala. Pojasnjuje, da je porast števila telesnih poškodb v policijskih statistikah posledica večjega števila osumljenih otrok in mladoletnikov. Primerjava šolskih izgrediv med letoma 1986 in 2003 je namreč pokazala, da se kriminaliteta iz temnega polja seli v odkrito in policiji znano kriminaliteto. To se sklada tudi z Garlandovo idejo o obratu v kriminalitetni statistiki. Vtis o porastu kriminalitete vpliva na javno mnenja, ki poskuša spreminjati kaznovalno politiko »od spodaj«.) – Kurnaz, M.: Tehnike legitimnosti, varnostne prakse: o normalnosti kaznivih dejanj zoper državo (Ali je mogoče in koristno opisovati poleg posameznih hujših kaznivih dejanj državnih funkcionarjev tudi vsakodnevne in rutinske, za državo škodljive, napake v njihovem ravnanju? Avtor želi poudariti to vprašanje s prenosom koncepta nevtralizacije na kazniva dejanja zoper državo. Nevtralizacijske tehnike na tem področju vedno bolj delujejo prek konstrukta varnosti, po katerem postaja kršenje norm in odklonsko vedenje legitimno in normalno. Z razčlenjevanjem teh škodljivih ravnanj postanejo potencialna kriminogena rutinska vedenja funkcionarjev vidna, opisljiva in tudi oprijemljiva.) – Peters, H.: Kriminaliteta v Južni Afriki (Članek je nastal na podlagi dopisovanja med avtorico in južnoafriško kriminologinjo Julie Berg. Bergova potrjuje znano dejstvo, da je Južna Afrika »družba kriminala«. S tem misli predvsem na nasilniško kriminaliteto, saj je nasilje sprejemljiv in uveljavljen način reševanja socio-ekonomskih, političnih in medosebnih sporov. V zadnjih desetih letih pa kriminaliteta vztrajno upada ali pa ostaja na enaki ravni. Bergova razume to kot posledico sprememb v dojemanju kriminalitete. Znižanje – še vedno visokega – števila umorov bi lahko bilo posledica boljšega delovanja policije pri preganjanju družinskega nasilja. Večje število zaznanih posilstev pa priča o večjem prijavljanju teh kaznivih dejanj. V Južni Afriki vlagajo veliko napora v izboljšanje varnosti prebivalstva. Posebnost so kazniva dejanja, povezana z drogo, katerih število je v zadnjih letih izrazito naraslo.)

Monatsschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform, Köln, leto 2007, št. 5:

Köbler, D. in drugi: Analiza poteka dejanja v sodni praksi? (Doslej so analizirali kriminalno sceno in njen vpliv na osebnost storilca z vidika policijskega dela – »operativna analiza primera«. Danes igrajo znamenja kriminalnega vedenja pomembno vlogo tudi v pravni psihologiji in forenzični psihiatriji, zlasti pri ugotavljanju kazenske odgovornosti, pri napovedovanju kriminalitete in določanju vsebine sodne psi-

hoterapije. Članek poroča o izidih dveh kliničnih raziskav glede spremenljivk kriminalne scene (načrtovanje, medsebojni stiki, razmerje med storilcem in žrtvijo, izbira žrtve) in osebnostnimi značilnostmi (FPI, SPM, NEO-FFI, HPI, SKID-II, PCL-SV). V prvi raziskavi so preučili 31 psihiatričnih izvedenskih mnenj mladoletnih storilcev kaznivih dejanj, v drugi pa 54 storilcev hujših nasilnih in spolnih deliktov. Ugotovili so nekaj razlik med načrtovanjem dejanj, vendar pa so vsem storilcem skupne psihopatske lastnosti. Še več, ugotovili so povezavo med drugimi spremenljivkami (stiki, razmerje med storilcem in žrtvijo, izbira žrtve) in osebnostnimi značilnostmi. Članek kritično obravnava te ugotovitve z vidika uporabnosti v forenzični psihoterapiji, za namene napovedovanja kriminalitete in ugotavljanja kazenske odgovornosti.) – Minthe, E.: Pravna država in stanje kaznivosti na področju trgovanja z ljudmi (Članek opisuje izide nemške raziskave, ki je nastala na pobudo Ministrstva za notranje zadeve v Wiesbadnu in Max-Planckovega inštituta v Freiburgu. Jedro raziskave je delna študija o spremembah členov zakona o kazenskem postopku v zvezi z obravnavanimi kaznivimi dejanji na podlagi sodne dokumentacije. Te spremembe so nejasne in otežujejo postopek. Pogosto očitek trgovanja z ljudmi zlasti na glavni obravnavi ni zdržal, kar je bilo indic za neformalno zavrnitev obtožbe oz. »bargaining«. Raziskava ugotavlja, da bi morali spremenjeni členi koristiti pregonu trgovanja z ljudmi in zagotavljati, da se doseže več kot le nekakšen dogovor. Možnost, da se kaznovanje preda nižjemu sodišču, je izredno visoka, hkrati pa zaporna kazen in mladoletniški zapor postajata moda.) – Möhler, R.: Kriminalitetnopolitična stališča kot kazalec stanja politične kulture – primer Weimerske republike (Težnje po interdisciplinarnih raziskavah so že mnogo let standard politik visokošolskega govora, v praksi pa je pogosto ravno narobe. Na podlagi kazenskopravne zgodovinske študije obdobja Weimerske republike so prikazane možnosti za sodelovanje in medsebojno dopolnjevanje kazenskopravne in zgodovinske vede. Kriminalitetnopolitična in parlamentarna zgodovina kazenskopravnih reform po prvi svetovni vojni kažeta tako zgodovinski pomen kazenskega prava kakor tudi njegovo vlogo pri spremembah v zgodovini. Stanje političnih strank je v veliki meri vplivalo na »šole« prava – »leve« so se lahko razlikovale od »desnih«, konzervativne od liberalnih. Avtor meni, da je zgodovina kazenskega prava lahko zrcalo politične kulture nekega časa in da politične spremembe lahko dojemamo kot odvisne od sprememb v kriminalitetnopolitičnih gibanj, ki kot občutljiv seizmograf kažejo najmanjše spremembe.) – Reuband, K.-H.: Zapovrstni učinki pri vprašanjih o podaljševanju kazni – ali je mogoče ugotoviti razliko glede na to, katere kazni so našteje na katerem mestu? (Raziskava je hotela ugotoviti, kateri učinki v anketi o podaljšanju kazni vplivajo na odgovore, če je vrstni red kategorij različen. Uporabljena metoda je bila: osebno anketiranje in pošiljanje anket po pošti. V nasprotju z eno prejšnjih raziskav (Kury,

1995) so ugotovili, da ni nikakršnega učinka. Domnevajo, da je prejšnja raziskava odkrila razlike zato, ker je vsebovala nedoločna vprašanja.)

Monatsschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform, Köln, leto 2007, št. 6:

Bornewasser, M. in drugi: Kako splošna je »generalna kriminološka teorija«? (Raziskava razčlenjuje Gottfredsonovo in Hirschievo generalno kriminološko teorijo, v kateri avtorja trdita, da gre vse oblike odklonskega in kriminalnega vedenja, v vseh časih in ne glede na to, kdo je storilec, obravnavati z upoštevanjem ene same lastnosti, namreč samokontrole. Nemška raziskava temelji na petih empiričnih študijah, ki jih sistematično primerja, da bi preizkusila resničnost trditve zgoraj omenjenih kriminologov. Vsaka od petih raziskav obravnava eno od oblik odklonskega vedenja in razčlenjuje glavne učinke samokontrole na pogostost neželenega vedenja pri različnih starostnih skupinah storilcev. Primerjava je pokazala, da je le nekaj oblik odklonskega vedenja, na katere je vplivalo samonadzorstvo, pa še ti vplivi so bili šibki in občasni.) – Kunz, F.: Na vzvodu nekaj novega: poravnava med storilcem in žrtvijo z vidika udeležencev spora – izsledki ankete med mladoletnimi oz. odraslimi storilci in njihovimi žrtvami. (Poravnava je alternativna sankcija v nemškem kazenskem pravu, teži pa k ponovnemu vzpostavljanju pravičnosti. Raziskava je ugotovila, da je poravnava primeren ukrep za urejanje sporov. Po izsledkih raziskave so bili tako oškodovanci kot storilci zadovoljni z mediacijo in posredovalčevim ravnanjem in vedenjem. V praksi se kažejo še nekatere slabosti, npr. razmeroma visok nivo nezadovoljstva med oškodovanci zaradi neustrezne odškodnine. Ocenjevali so tudi nekatere druge vidike mediacije, npr. pogovor s poravnalcem »iz oči v oči«, transparentnost poravnave in podobno. Postopek mediacije je treba še izboljšati in ga pogostejše uporabljati zlasti tedaj, ko v njem sodelujejo mladoletni storilci.)

Gosudarstvo i pravo, Moskva, leto 2007, št. 10:

Žalinskij, A. E.: O ekonomskem pristopu k oblikovanju kazenskega prava (Ekonomski pristop temelji na nekaterih dosežkih novih institucionalnih teorij in omogoča razširitev informacijske baze načrtovanih kazenskih zakonov, dinamične modele le-teh, ustrežnejše ciljne naloge kazenskega prava itd. Ekonomska analiza lahko ponudi tudi mejne podatke o realnih potrebah po spreminjanju kazenskega zakona. Vendar pa mora ta pristop potekati po ustaljenih intelektualnih in formalnih postopkih oblikovanja kazenskega prava, ki upošteva zapletenost posameznikovega vedenja ter omejenost socialno-tehničnih metod.) – Skoblikov, P. A.: Ponarejanje dokazov: kolizija civilnega in kazenskega pravosodja (V zadnjih

letih skuša zakonodajalec pri oblikovanju nekaterih norm civilnega (arbitražnega) postopka spremeniti tisočletno pravno tradicijo – ta izhaja iz preprostega sporočila: skupni interes družbe, skupine ljudi, ima v isti zadevi prednost pred interesi posameznika. Pri odgovornosti za ponareditve dokazov sedaj pravice posameznika odpravljajo na rob delovanje javnega – kazenskega in kazenskoprocesnega prava. Ob prijavi ponarejenih dokazov, je potrebno naslednje: 1) pojasniti prijavitelju možne kazenskopravne posledice njegove prijave; 2) sodišče mora tožilcu posredovati prijavo, ta pa se potem odloči, ali bo kaznivo dejanje ponaredbe ovadil ali bo od ovadbe odstopil.)

Gosudarstvo i pravo, Moskva, leto 2007, št. 12:

Agapov, P. V.: Pojem in lastnosti kriminalnega združenja (kriminalne organizacije) po ruskem kazenskem pravu – zakonodajni problemi (Organizirana kriminaliteta v Rusiji je najpogostejše vidna v: korupciji in možnosti legalizacije denarja, pridobljenega na nezakonit način. Po ruski kriminalitetni statistiki deluje v državi 116 kriminalnih skupin, ki združujejo več kot 4000 dejavnih članov, nadzorujejo pa najmanj 500 velikih gospodarskih družb. Ena od šibkih točk v boju s tovrstnim kriminalom je neustrezna kazenska zakonodaja. Od stopnje opredeljenosti kaznivega dejanja sodelovanja v organizirani kriminalni skupini je odvisna možnost dokazovanja pa tudi uporabe ustreznega člena kazenskega zakona. Stremeti je treba k temu, da bi vsi sodelujoči v kriminalni skupini brez izjeme kazensko odgovarjali na sodišču. Z urejeno zakonodajo bi bilo onemogočeno »spodjedanje« temeljne kazenske odgovornosti pa tudi samovoljno širjenje njenih meja.)

Marija Milenković

European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice, The Hague, leto 2007, št.3-4:

Jimeno-Bulnes, M.: Uveljavljanje evropskega pripornega naloga: primerjava med Španijo in Veliko Britanijo (Uporaba evropskega pripornega naloga je narasla po terorističnih napadih 11. septembra v ZDA. Podatki o njegovi uporabi kažejo, da gre za uspešen instrument. Novi postopki odločanja so bistveno drugačni od postopkov ekstradicije in so organizacijsko bolj racionalni.) – Löff, R.: 54. člen Konvencije o implementaciji Schengenskega sporazuma in načelo *ne bis in idem* (Konvencija o implementaciji Schengenskega sporazuma zahteva, da se načelo *ne bis in idem* razširi tudi na pravnomočne sodbe držav pogodbenic. Na mnogih področjih, še posebej pa pri uveljavljanju načela *ne bis in idem*, je EU dejansko dosegla visoko stopnjo integracije.) – Korsell, L., s sodel.: Protipravno vplivanje na javne uslužbenke: od nadlegovanja, groženj in nasilja do korup-

cije (Raziskava, ki je bila opravljena na Švedskem, obravnava resne oblike nadlegovanja javnih uslužbencev, kot so grožnje, nasilje in podkupovanje. Posebne vprašalnike je izpolnilo kar 4538 javnih uslužbencev, z nekaterimi pa so bili narejeni tudi strukturirani intervjuji. Ugotovljeno je bilo, da uporabljajo različni storilci različne pristope, kar terja raznolike preventivne strategije. Za preprečevanje protipravnega vplivanja na javne uslužbence sta ključna organizacija in nadzor.) - Spapens, T.: Tihotapljenje nezakonitega strelnega orožja za kriminalne namene v Evropski uniji (Nezakonita trgovina z orožjem velja v EU za posebej resno obliko kriminalitete, ki naj bi imela čezmejne razsežnosti. Vendar poteka nezakonito trgovanje z orožjem pretežno znotraj EU. V državah članicah so zadnja leta poostri pravno ureditev o pridobivanju in posesti orožja, kar ustvarja nove priložnosti za nezakonite zasluzke. Zaradi preventive je bila na ravni EU sprejeta Direktiva 91/477, obstajajo pa tudi posebne iniciative Delovne skupine o policijskem sodelovanju.) - Hetzer, W.: Korupcija kot poslovna praksa? Odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja v Evropski uniji (Za vedno več gospodarskih družb je podkupovanje način, s katerim jim uspe v pogojih ostre konkurence sklepati posle. Ker so v tovrstno korupcijsko kriminaliteto vpletene osebe iz različnih struktur odločanja v gospodarskih družbah, je težko ločevati med storilci-posamezniki in organi družbe. Vedenje, ki je značilno za organizirano kriminaliteto, je postalo običajno v poslovnih praksi. Koncept individualne kazenske odgovornosti zato ni učinkovit za preganjanje kriminalitete pravnih oseb.)

International Journal of Transitional Justice, leto 2007, št. 3:

Rubio-Marín, R., de Greiff, P.: Ženske in reparacija (Reparacija za žrtve množičnih kršitev človekovih pravic postaja vse bolj priznan ukrep v družbah, ki se spopadajo z dediščino avtoritarne in konflikte preteklosti. Kljub temu je potrebno veliko dela, da bi bili postopkovni in vsebinski vidiki programov reparacije bolje usklajeni tudi s potrebami zagotavljanja tranzicijske pravičnosti za ženske.) - Aoláin, F. N., Rooney, E.: Premajhno uveljavljanje in prekrivanje: vidiki spola v tranziciji za ženske (Tranzicijska pravičnost se je v glavnem ukvarjala s preteklostjo. Vse bolj pa mehanizmi tranzicijske pravičnosti služijo temu, da pokonfliktne in politično nestabilne družbe prevzemajo liberalne demokratične norme v procese izgradnje države ali reforme državnega sistema. Pri razumevanju tranzicijske pravičnosti je bil v glavnem spregledan vpliv tovrstnih mehanizmov na položaj žensk in na obravnavo izkušenj žensk v pokonfliktnih družbah.) - Staggs Kelsall, M., Stepakoff, S.: 'Ko hočemo govoriti o posilstvu': utišanje spolnega nasilja na Posebnem sodišču za Sierra Leone (Na podlagi analize intervjujev z desetimi žrtvami-pričami je mogoče ugotoviti razliko med tem, kaj je sodišče dopustilo, da so ženske izpovedale, in tem, kar so želele povedati. S

tem je bilo ženskam onemogočeno, da bi v postopkih sodišča za Sierra Leone predstavile svoje izkušnje. V mednarodnem kazenskem sodstvu je težnja po hitrem in učinkovitem obravnavanju zločinov prevladala nad potrebo po preganjanju zločinov spolnega nasilja.) - Hamber, B.: Moškost in tranzicijska pravičnost: raziskovalni esej (Zadnja leta je opaziti, da vse bolj preučujejo položaj žensk v povezavi s tranzicijsko pravičnostjo. Mehanizmi tranzicijske pravičnosti onemogočajo, da bi prišli do izraza določeni vidiki nasilja, kakršno je bilo na primer družinsko nasilje nad ženskami v Južni Afriki.) - Rosser, E.: Depolitizirani govor in spolna vidnost: ženske, spol in spolno nasilje v poročili gvatemalske Komisije za razjasnitev preteklosti iz leta 1999 (Poročilo Komisije za razjasnitev preteklosti vsebuje podatke o spolnem nasilju, vendar teh podatkov ne razloži s širšo integrirano analizo spolov. Zato ne uspe priznati, da so zahteve staroselk v bistvu politične, kar še utrjuje njihovo marginaliziranost v družbi. Komisije za resnico in telesa, ki obravnavajo človekove pravice, bi si morali na konceptualni ravni močnejše prizadevati za razumevanje, kako spol, rasa, razred, nacionalnost in druge okoliščine delujejo ne zgolj med samim izvrševanjem genocida, pač pa tudi kasneje, ko se ugotavljajo dejstva o preteklih zločinih in se uvajajo mehanizmi za ponovno izgradnjo družbenih institucij.) - Campbell, K.: Spol tranzicijske pravičnosti: pravo, spolno nasilje in Mednarodno kazensko sodišče za nekdanjo Jugoslavijo (MKSJ) je v svojih odločbah ugotovilo kazensko odgovornost za spolno nasilje nad ženskami v oboroženih konfliktih. Pravne norme in prakse pa ohranjajo hierarhična razmerja med spoloma. Zato se predlaga uvedba novega mednarodnega kaznivega dejanja spolnega nasilja in različnih strategij preganjanja tovrstnega nasilja.) - Chrispus Okello, M., Hovil, L.: Soočenje z realnostjo nasilja, ki temelji na spolu, v severni Ugandi (Dve desetletji konfliktov v severni Ugandi sta grozljivo vplivali na življenja prebivalcev. Kot v večini sodobnih vojn je bilo veliko tudi spolnega nasilja. Medtem ko so številne discipline razvile razne teorije za razumevanje spolnega nasilja, se je tranzicijska pravičnost šele nedavno pričela ukvarjati s tovrstnim nasiljem in z oblikovanjem primernih sredstev za njegovo obravnavo. V raziskavi spolnega nasilja v štirih taboriščih, kjer so nameščene notranje razseljene osebe, je bilo ugotovljeno, da je potrebno spoznavati posebnosti tovrstnega nasilja na konfliktnih območjih in jih upoštevati pri sprejemanju pokonfliktnih ukrepov.) - Couillard, V.: Nairobijska deklaracija: ponovna opredelitev reparacije za ženske, ki so žrtve spolnega nasilja (Članek obravnava Nairobijsko deklaracijo o pravicah žensk in deklet do povračila in odškodnine.)

British Journal of Criminology, London, leto 2008, št. 1:

Favarel-Garrigues, G. in drugi.: Čuvaji v bančni industriji: zasebniki in boj zoper pranje denarja v Franciji (Med

ukrepi preprečevanja in odkrivanja pranja denarja je posebej pomemben nadzor v finančnih ustanovah, ki je bil institucionaliziran v devetdesetih letih. Zaposleni v finančnih organizacijah so dolžni prijavljati sumljive denarne transakcije posebnemu nadzornemu organu francoskega ministrstva za finance. Na podlagi intervjujev z zaposlenimi v bankah se analizira, kako so se zaposleni, ki so sicer dolžni varovati zasebnost strank, sprejeli novo dolžnost prijavljanja sumljivih transakcij.) - Marron, D.: 'Spreminjanje realnosti': upravljanje s tveganjem kraje identitet (Kraja identitete, kot jo dojema diskurz tveganja, velja za neželjeno posledico razvoja informacijske tehnologije. Koncept tveganja zaradi kraje identitete uporabljajo različne institucije, ki si prizadevajo usmerjati ravnanja potrošnikov.) - Walklate, S.: Kako je treba ukrepati ob nasilju nad ženskami: spol, nasilje, kozmopolitstvo in pravo (Pravo je sredstvo za odzivanje na nasilje nad ženskami. Vendar so za to sredstvo značilni določeni problemi in določene možnosti.) - Lacombe, D.: Obseden s spolnostjo: obravnavanje storilcev spolne kriminalitete v družbi tveganja (Kognitivni behaviorizem, ki oblikuje načine obravnave storilcev spolne kriminalitete, temelji na pojmovanju tveganja, zaradi česar aktivno ustvarja identiteto tovrstnih storilcev. Upravljanje s tveganjem obsega tehnike introspekcije in samodiscipline, pri čemer naj bi pacient ponotranjil svoje kaznivo dejanje in načrt preprečevanja ponavljanja tovrstne kriminalitete. Te tehnike, ki so usmerjene v spolne fantazije, postopoma preoblikujejo storilca v osebo, ki je na poseben način v celoti obsedena s spolnostjo.) - Keith Soothill, K. in drugi.: Spreminjanje vzorcev prestopniškega vedenja pri mlajših polnoletnikih (Članek obravnava prestopniško vedenje različnih generacij storilcev.)

ru odločitve Vrhovnega sodišča ZDA v zadevi McCleskey v. Georgia je prikazano, da je Marxovo razumevanje diskrecije in diskriminacije v pravnem sistemu teoretično nezadostno. Sodniško diskrecijo velja podpirati, institucionalno diskriminacijo pa je treba zavrniti.) - Leichtman, E. C.: Kompleksna harmonija: vojaški in profesionalni model policijskega dela (Vojaški model policije je še vedno živ, čeprav ga je v literaturi o delovanju kazenskega pravosodja, v javnih predstavah in v policijskem dojemljanju lastnega dela nadomestil profesionalni model. Militarizacija policije, ki je vse bolj popularna tema v kriminologiji, ni povsem nov pojav, pač pa je nedavno postal zgolj bolj viden.)

Pripravila Polona Mozetič

Critical Criminology, Dordrecht, leto 2008, št. 1:

Smith, H. P., Bohm, R. M.: Onstran anomalije: odtujenost in zločin (Teorije anomalije so vidiki bolj celovitih teorij odtujenosti. Osrednji koncept teorij anomalije, posebej Durkheimove, je stanje brez norm, vendar je stanje brez norm zgolj eden izmed petih temeljnih konceptov teorij odtujenosti. Ostali temelji so: nemoč, odsotnost pomena, izolacija in odtujitev od sebe. Šele upoštevanje vseh teh dimenzij omogoča učinkovitejšo kriminalitetno politiko.) - DiCristina, B., Gottschalk, M.: Nasilje prepričljivega argumenta: uporaba Durkheimove teorije za prikaz latentne ovire za nenasilno kriminologijo (Uporaba prepričljivega argumenta vsebuje element nasilja, kolikor nasprotuje skupnim občutenjem. Med drugim onemogoča razvoj nenasilne kriminologije. Tovrstno nasilje sicer velja za neizogibno, vendar se ga pogosto spregleda. Obenem ustvarja problematičen paradoks za raziskovalce, ki želijo zavzeti in vzdrževati nenasilno pozicijo.) - Leveille, J.: Proti marksistični analizi diskrecije in institucionalne diskriminacije v pravnem sistemu (Na prime-